

Wie ben ik en wat wil ik?

Bijbelstudie over Kolossenzen 3:12-17, 22-25

Bij IFES-jaartheme: Welzijn van studenten
2016-2017

Versie voor kringleiders

studeren.geloven.getuigen

VOORWOORD VOOR KRINGLEIDERS

VOORBEREIDING

Het is belangrijk dat je je goed voorbereidt.

- **Leeswerk.** Lees de hele bijbelstudie goed door: de intro, de vragen, de aantekeningen bij de tekst, de bijlage.
- **Oefeningen.** Bereid de oefeningen voor. Visualiseer hoe ze lopen, oefen ze vast thuis. Zorg dat je weet wat jouw rol is in het leiden. Als je samen de oefeningen doet, moeten ze voor jou niet meer 'nieuw' zijn.
- **Materialen.** Zorg dat je de benodigde materialen bij je hebt (zie onder).
- **Gebed.** Neem de tijd om te bidden voor je kring en voor jezelf.
 - o Neem je kringleden voor de geest, en bid voor ieder van hen. Wat weet je van ze? Wat betekent dit thema voor ze, denk je? Wat hoop je hen mee te geven? Bid dat God ze zal zegenen door het gesprek.
 - o Bid voor jezelf. Waar raakt het thema aan jouw leven? Wat hoop je zelf te ontvangen? Bid ook dat God je helpt om leiding te geven.

MATERIALEN

Als je alle onderdelen behandelt heb je de volgende materialen nodig:

- Bijbel en bijbelstudie.
- Media-apparaat om Psalm 1 te luisteren (bij gebed aan het einde). Eventueel extra speakers.
- Voor elk kringlid een wit vel en stift, potlood of pen.
-

OPEN KRING

Deze bijbelstudie is geschikt om te doen samen met niet-christenen. Mochten zij er zijn, heet ze dan bijzonder welkom. Nodig ze uit om gewoon mee te praten en hun eigen mening te geven. Vermijd discussies over de betrouwbaarheid van de bijbel. Parkeer die vraag als die opkomt, en nodig hen uit om de tekst uit Kolossenzen gewoon te nemen zoals het er staat – al is het maar als 'slechts een brief uit de oudheid'. Concentreer het gesprek op de betekenis van het verhaal: toen en nu. Kortom: probeer de gespreksvragen en oefeningen te volgen.

TIJDSMANAGEMENT

Deze bijbelstudie is vrij lang. Als je alle onderdelen wilt doen, heb je een kleine 2 uur nodig. De onderstaande tabel geeft aan hoeveel tijd je ongeveer per onderdeel nodig hebt.

Onderdeel	Duur
Introductie, bijbeltekst	10 min
1. Stellingen	5 min
2. Bloeien en vrucht dragen	15 min
3. Wortels	10 min
4. Stam	20 min
5. Takken	25 min
6. Vruchten	15 min
7. Afsluiting gebed	10 min
Totaal	110 min

Houd rekening met het volgende:

- Als je minder dan 2 uur hebt, maak dan keuzes. Welke onderdelen doe je wel, en welke niet? Maak een inschatting wat voor jouw kring het meest zinvol is.
- Houd tijdens de bijbelstudie de tijd in de gaten maar wees niet rigide. Verdiept het gesprek en duurt een onderdeel daardoor langer? Ga dan gewoon mee en sla eventueel een ander onderdeel over.

VEEL PLEZIER!

Tot slot wensen we je veel plezier bij de voorbereiding én bij de kring zelf. Het 'succes' van de bijbelstudie is uiteindelijk niet van jou afhankelijk en niet jouw verantwoordelijkheid. Jij doet wat je kunt. Je geeft zo je 'brood en vis' aan Jezus (zie Markus 8). Hij zal het breken, vermenigvuldigen en delen. Een daarbij schakelt hij jou in. Prachtig toch? In dit besef wensen je veel ontspanning en plezier toe!

'Je zult daar zijn, wat God hier van je heeft kunnen maken.' – Henk Binnendijk
(Hier en daar, 7)

'Als we de schaamteloze beloften en beloningen en de onthutsende aard van die beloningen uit de Bijbel tot ons door laten dringen, moeten we wel concluderen dat onze Heer onze verlangens niet te sterk, maar te zwak vindt. We zijn halfslachtige schepselen. We rommelen wat aan met drank en seks en ambitie terwijl ons oneindige vreugde geboden wordt. Als een onwetend kind dat wil blijven prutsen in de modder van een sloppenwijk, omdat hij zich een vakantie aan de zee niet kan voorstellen. We zijn veel te snel tevreden.'
(C.S. Lewis, *Weight of glory*, 1)

'Als je in onze cultuur nadenkt over identiteit en groei en verandering, dan gaat het bijna automatisch over je innerlijk ontdekken, heel diep naar binnen kijken (...). Dat is heel typisch voor onze moderne westerse cultuur: de sleutel voor alle groei ligt diep in jezelf verborgen. Maar dat is een valse tegenstelling (...) Als je het beste in jezelf naar buiten wilt halen, moet je het beste buiten jezelf opzoeken. Dat is oeroude wijsheid.' – Stefan Paas ('*Werkkleding*', toespraak Via Nova, 30 augustus 2015)

INTRODUCTIE

Welke talenten heb ik? wat kan ik? wat wil ik? Je gaat niet automatisch in de voetsporen van je ouders maar zoekt een weg die bij jou past. Je wilt jezelf ontwikkelen, je verschillende talenten tot bloei laten komen. Maar hoe vind je die plek die helemaal bij je past?

Er is genoeg te kiezen, dat is niet het probleem. Alles is mogelijk. Een studie, nog een studie? Buitenlandervaring? Tussenjaar? Maar de grote vrijheid heeft een keerzijde. We hebben het gevoel: we kunnen alles, dan is het ook aan ons om alles uit onszelf te halen. Je hebt alle mogelijkheden. Dus als je faalt is het je eigen schuld. Succes is een keuze geworden.

Geen wonder dat we stress ervaren bij het maken van keuzes. Je moet goed kiezen. Een stap vooruit maken, niet achteruit. Maar hoe weet je welke kant je op moet?

In het begin van onze jaartelling schrijft een hardwerkende apostel een brief aan een groepje hardwerkende christenen. Over keuzes maken, richting bepalen en tot bloei komen. Maar de schrijver Paulus wijst een verrassende richting. Je komt niet tot bloei door steeds naar binnen te kijken wie je bent en wat je wilt, maar door het beste *buiten* jezelf op te zoeken.

BIJBEL: KOLOSSENZEN 3:12-17, 22-25

(Nieuwe bijbelvertaling)

¹² Omdat God u heeft uitgekozen, omdat u zijn heiligen bent en hij u liefheeft, moet u zich kleden in innig medeleven, in goedheid, bescheidenheid, zachtmoedigheid en geduld. ¹³ Verdraag elkaar en vergeef elkaar als iemand een ander iets te verwijten heeft; zoals de Heer u vergeven heeft, moet u elkaar vergeven. ¹⁴ En bovenal, kleed u in de liefde, dat is de band die u tot een volmaakte eenheid maakt. ¹⁵ Laat in uw hart de vrede van Christus heersen, want daartoe bent u geroepen als de leden van één lichaam. Wees ook dankbaar. ¹⁶ Laat Christus' woorden in al hun rijkdom in u wonen; onderricht en vermaan elkaar in alle wijsheid, zing met heel uw hart psalmen en hymnen voor God en liederen die de Geest u vol genade ingeeft. ¹⁷ Doe alles wat u zegt of doet in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door hem. (...) ²² Slaven, gehoorzaam uw aardse meester in alles, niet met uiterlijk vertoon om bij de mensen in de gunst te komen, maar oprecht en met ontzag voor de Heer. ²³ Wat u ook doet, doe het van harte, alsof het voor de Heer is en niet voor de mensen, ²⁴ want u weet dat u van de Heer een erfenis als beloning zult ontvangen – uw meester is Christus! ²⁵ Maar iedereen die onrecht doet zal daarvoor boeten, en daarbij wordt geen onderscheid gemaakt.

AANTEKENINGEN BIJ DE TEKST

VERS 12

- De Kolossenzen worden betiteld als ‘uitgekozen’, ‘heilig’ en ‘geliefd’. Deze zelfde titels werden gebruikt voor Israël in het Oude Testament, en voor Christus in het Nieuwe Testament. Christus is degene die door God is ‘uitgekozen’ (1 Pet. 2:4,6), de Heilige (Joh. 6:69, Hand. 4:27, 30) en de gene die boven allen geliefd is door de Vader (Mat. 3:17; Ef. 1:6). Dat christenen dezelfde titels krijgen als Christus betekent: als volk van God vinden ze hun identiteit in Christus.
- **[Belangrijk]** ‘Omdat God u heeft uitgekozen, omdat u zijn heiligen bent en hij u liefheeft’; het woord ‘heilig’ wordt in onze cultuur alleen nog gebruikt als aanduiding van morele superioriteit (vaak neerbuigend bedoeld) of in een religieuze context; men denkt dan aan plaatsen, voorwerpen of personen met een bijzonder religieuze betekenis. Heilig in de Bijbel betekent: ‘apart gezet’ om bij God te horen. Het staat tegenover ‘profaan’. Profaan is niet negatief, maar ‘gewoon’. Eten, drinken, voetbal, werk, je fiets en je auto. Bijna alles is profaan en dat is prima. Maar daar tegenover staat heilig als ‘anders’: het is ‘niet gewoon’ want het is ‘apart gezet’ om bij God te horen. Als de Kolossenzen ‘geheiligd’ worden genoemd betekent dat dus: jullie zijn anders dan andere mensen, want jullie horen op een bijzondere manier bij God.
‘Uitgekozen’ en ‘geliefd’ drukken iets vergelijkbaars uit. Als Paulus de christenen in Kolosse ‘uitgekozen’ en ‘geliefd’ noemt bedoelt hij *niet* dat alle andere mensen verloren gaan noch dat andere mensen door God niet geliefd zijn maar dat christenen ‘apart gezet’ zijn. Christenen zijn ‘uitgekozen’ om op een bijzondere manier het voorwerp van Gods liefde te zijn. Ze hebben een speciale taak, namelijk alles te doen ‘in de naam van Jezus Christus’ om zo God te vertegenwoordigen in deze wereld. Ze zijn ‘geheiligd’, ‘gekozen’ en ‘geliefd’, niet *in plaats van* of *ten koste van* anderen, maar juist *ten bate van* anderen. Christenen zijn geheiligd, gekozen en geliefd *juist om Gods liefde aan anderen bekend te maken*.
- Waar Paulus eerder voor heeft gebeden (v11) – dat het karakter van christus in de Kolossenzen tot uitdrukking komt – verwoord hij nu in een oproep (v13 en verder). Voor Paulus is er kennelijk geen tegenstelling tussen gebed en actie om dat gebedspunt in vervulling te laten gaan.

- **[Belangrijk]** ‘Moet u zich kleden’; Paulus gebruikt de beeldspraak van kleding die je aantrekt. Het beeld werkt zo: hij roept de christenen in Kolosse op het leven van Jezus ‘aan te trekken’ als een ‘uniform’ dat past bij hun taak. Zoals een arts een witte jas aantrekt of een advocaat een toga. De eerste keer (als je in opleiding bent) is dat onwennig. Maar zodra je die kleding aantrekt gebeurt er iets. Je moet je gaan gedragen naar de patronen die horen bij je kleding, en langzaam maar zeker leer je dat te doen. Je ‘groeit’ als het ware in je kleding. Zo is het met christenen ook: ze ‘trekken het leven van Jezus aan’, als een jas. Want zo worden ze gezien: als vertegenwoordigers van Jezus. Vervolgens gaan ze leren zich ook zo te gedragen.
- Paulus roept de Kolossenzen op tot vijf ‘deugden’ (positieve karaktereigenschappen). Je zou de onderlinge relatie als volgt kunnen weergeven (uiteraard geen zaligmakend schema):

<p>Houding naar anderen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. innig medeleven (een vorm van betrokkenheid op anderen waarbij je de pijn van een ander deelt) 2. goedheid / vriendelijkheid 	<p>Houding naar jezelf:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. bescheidenheid / nederigheid (de bereidheid af te zien van het eigen belang zoals Christus deed in zijn lijden, vgl. Fp2:5-11).
<p>Gevolg voor hoe je anderen <i>benadert</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. zachtmoedigheid (contra grofheid en arrogantie) 	
<p>Gevolg voor hoe je op anderen <i>reageert</i>:</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. geduld (contra bitterheid en boosheid) 	

VERS 13

- De deugden uit vers 12 worden meteen toegepast:
 - o ‘Verdraag elkaar’; houd je natuurlijke reactie tegen moeilijke of vreemde mensen in. Laat ze zichzelf zijn.

- ‘Vergeef elkaar’; als je elkaar kwetst, vergeef elkaar dan.
- ‘Zoals de Heer u [meervoud] vergeven heeft, moet u [meervoud] elkaar vergeven.’ Deze zin kan op twee manieren worden uitgelegd die Paulus waarschijnlijk beiden bedoelt: (1) omdat *je zelf* door Christus vergeven bent, is het ongepast als jij op jouw beurt een ander niet vergeeft (vgl. Mat. 18:23-25) en (2) omdat *de ander* door Christus vergeven is, is het ongepast als jij hem niet vergeeft.

VERS 14

- Liefde wordt de ‘band van de volmaaktheid’ genoemd. Het beeld is van een laatste kledingstuk (een band / gordel) die alles bij elkaar bindt en zo tot een eenheid maakt. In die tijd waren andere lijstjes met deugden bekend, waarbij ook vaak één deugd werd genoemd die het geheel samenhoudt. Liefde kreeg echter nooit die plek. In het Nieuwe Testament wel, zoals hier bij Paulus.

VERS 15

- ‘Vrede van Christus’ (NBV). Sommige manuscripten hebben ‘vrede van God’ (HSV).
- De ‘vrede van Christus’ is hier *niet* een individuele, innerlijke ‘peace of mind’, maar een vrede in de onderlinge omgang. Dat blijkt uit de verbinding tussen het eerste en tweede gedeelte van de zin. ‘Laat in uw hart de vrede van Christus heersen, *want daartoe bent u geroepen als de leden van één lichaam*’. Tegelijk moet deze onderlinge vrede niet een afstandelijke / uiterlijke manier van omgang blijven, maar ‘heersen in uw hart’. Dat wil zeggen: de vrede van Christus moet de doorslaggevende factor zijn in je overwegingen.

VERS 16

- Wat zijn de ‘woorden van Christus’? Paulus dacht waarschijnlijk aan de woorden van en verhalen over Jezus die mondeling werden doorverteld. Een samenvatting daarvan geeft hij in 1:15-20. Wij hebben deze verhalen in geschreven vorm in de evangeliën (Matteüs, Markus, Lukas, Johannes). Mogelijk dacht Paulus ook aan woorden van Christus in het heden, door de Geest gesproken (vgl. Rom. 9:1; 1 Kor. 2:10-14; 1 Tim. 4:1). Deze woorden van Christus moeten ‘rijkelijk in u wonen’. Het is belangrijk de woorden van Christus eigen te maken door het samen te bestuderen en elkaar te onderwijzen.

- 'Onderricht en vermaan'. Dat zijn twee kanten van dezelfde medaille. 'Onderrichten' is in positieve zin de juiste gedachte(patronen) aanreiken; 'vermanen' is verkeerde gedachten(patronen) corrigeren. Paulus denkt hier van 'orthodoxie' (de juiste leer/gedachten) naar 'orthopraxis' (het juiste gedrag) (vgl. Rom. 12:1-2).
- HSV vertaalt zo dat de liederen de manier zijn om elkaar te onderwijzen en corrigeren. Beter lijkt de vertaling van NBV waar de opdracht om te onderwijzen en corrigeren náást de opdracht staat God te loven door liederen. Dat sluit natuurlijk niet uit dat ook liederen vaak geschikt zijn om elkaar dingen te leren; wellicht minder om elkaar te corrigeren.
- De drie categorieën liederen zijn niet makkelijk te onderscheiden. Psalmen kan slaan op de Oudtestamentische psalmen zoals we die kennen, maar kan ook duiden op liederen met muzikale begeleiding. 'Geestelijke liederen' (HSV) is waarschijnlijk een betere weergave dan 'liederen die de Geest u (...) ingeeft'. 'Geestelijk' is een nadere uitleg bij het woord 'liederen', om die brede categorie in te perken. Duidelijk is dat deze christenen zowel liederen zongen op basis van de oude teksten uit het Oude Testament (vgl. Op. 5:9-10; 15:3-4), als nieuwe liederen (vroeg liederen zien we mogelijk terug in Fil. 2:6-11; Kol. 1:15-20; 1 Tim. 3:16).

VERS 17

- **[Belangrijk]** 'In de naam van Jezus' handelen betekent: (1) hem vertegenwoordigen en (2) gerechtigd zijn om dat te doen. Hier is de cirkel rond; christenen zijn 'heilig', 'uitgekozen' en 'geliefd' en dat geeft hen een hele specifieke taak in het leven: Christus vertegenwoordigen (alles doen 'in zijn naam').
- **[Belangrijk]** 'Alles wat u zegt of doet' duidt letterlijk op... alles. Het gaat om *alle* sferen van het leven: werk, studie, relaties, sport, hobby's. Door Christus' leven, dood en opstanding ontvangen we veel méér dan vergeving. Christus' werk brengt verzoening en verandering op *alle gebieden* van ons leven. Zie het begin van de brief waar Paulus de grootst mogelijke taal gebruikt om aan te duiden wat Jezus heeft gedaan. Zijn dood en opstanding veranderen alles, alles, alles: 'alles is door hem en voor hem geschapen. Hij bestaat vóór alles en alles bestaat in hem. (...) In hem heeft heel de volheid willen wonen en door hem en voor hem alles met zich willen verzoenen, alles op aarde en alles in de hemel, door vrede te brengen met zijn bloed aan het kruis' (1:16, 19-20).

VERS 22

- Er worden slaven genoemd. Dit is geen goedkeuring van het principe van slavernij. Vermijd een discussie hierover. Belangrijk is dat God in de geschiedenis steeds naar mensen en volken toekomt waar ze zijn en ze dan een stap vooruit helpt. De 10 geboden waren bijvoorbeeld een enorme stap vooruit in 'humaniteit'. In de Bijbel zie je dat God zo mensen steeds een stap verder helpt. Ook in het Nieuwe Testament vinden we (nog steeds) geen protest tegen slavernij. Maar door slaven (a) aan te spreken bij naam en (b) te beschouwen als 'broeders en zusters' wordt een bom gelegd onder de praktijk van slavernij. Uiteindelijk zijn het juist deze revolutionaire inzichten van gelijkwaardig mens-zijn die een belangrijke rol spelen in de afschaffing van de slavernij op veel plekken in de 19^e eeuw.

VERS 24

- De Bijbel staat vol met beloftes van beloningen. We hebben daar gevoelsmatig misschien moeite mee. Is de hoogste deugd niet onbaatzuchtigheid, dat je *niet* uit bent op je eigen belang? Volgens de Bijbel niet. Ga voor de beloning! wordt er steeds gezegd. Maar doe dat op de juiste manier. Zoek je beloning bij God, door de weg te gaan die God wijst. Verlang je naar eer? Goed, zoek je eer bij God door mensen te dienen – God zal je dan eren (Mark. 10:35-45). Verlang je naar schatten? Goed, verzamel hemelse schatten bij God, dan zul je een schat bezitten (Mat. 6). Enz.

VERS 25

- De overtuiging dat God iedereen zal belonen naar zijn daden (goed of slecht) komt voortdurend terug in de Bijbel, zowel in Oude als in Nieuwe Testament. Hoewel christenen niet bang hoeven te zijn voor 'veroordeling' in de zin van totale afwijzing door God – ze zijn immers reeds 'gerechtvaardigd' in Christus, Rom. 5:1 – geldt ook voor hen dat ze naar hun daden zullen worden beloond (vgl. Rom. 2:11; 14:12; 2 Kor. 5:10; Gal. 6:6-10; 1 Pet. 1:17). Het idee dat God ons zal oordelen moet ons scherp houden – we zullen verantwoording af moeten leggen voor wat we doen! – maar hoeft ons niet bang te maken. Voor wie 'het goede doet wacht glorie, eer en vrede' (Rom. 2:11). Het oordeel van God is het moment dat God definitief opkomt voor de onderdrukten en hen recht verschaft. Dit is een groot feest waar we niet bang voor moeten zijn, maar juist naar mogen verlangen. 'Zing voor de HEER een nieuw lied (...) Hij oordeelt de volken naar recht en wet. Laat de hemel verheugd zijn, de aarde juichen, de zee bruisen en alles wat

daar leeft (...) voor de HEER, want hij is in aantocht (...) als rechter van de aarde. Rechtvaardig zal hij de wereld berechten, de volken oordelen, trouw aan zijn woord.' (Ps. 96).

GESPREK

1. VERKENNEN

Bespreek om er in te komen een aantal stellingen.

Laat één iemand de stellingen voorlezen. Laat mensen als ze het eens zijn met de stelling hun hand opsteken. Vraag af en toe aan iemand om wat toelichting te geven. ‘Wil je daar iets meer over zeggen?’ ‘Kun je een voorbeeld noemen?’ Graaf hier niet te diep, maar maak het wel concreet.

- Ik weet 100% zéker dat ik de juiste studie heb gekozen.
- Ik heb regelmatig stress over grote keuzes die ik moet maken.
- Ik ken mijzelf heel goed en weet precies wat ik wil.
- Ik vind het belangrijk mijzelf te blijven ontwikkelen.
- Ik ben soms bang verkeerd te kiezen en op een zijspoor te belanden.

2. BLOEIEN EN VRUCHT DRAGEN

Een diep verlangen van mensen is ‘tot bloei komen’. In veel keuzes die we maken zijn we dáár naar op zoek. In onze vragen ‘wie ben ik?’ en ‘wat wil ik?’ zoeken we naar onze plek in deze wereld. Een plek waar we onszelf kunnen zijn (bloeien) én weten dat we er toe doen (vrucht dragen).

Dat is ook Gods verlangen voor mensen. De dichter van Psalm 1 bijvoorbeeld schrijft: ‘Gelukkig de mens die niet meegaat met wie kwaad doen, die de weg van zondaars niet betreedt, bij spotters niet aan tafel zit, maar vreugde vindt in de wet van de HEER en zich verdiept in zijn wet, dag en nacht. Hij zal zijn als een boom, geplant aan stromend water. Op tijd draagt hij vrucht, zijn bladeren verdorren niet. Alles wat hij doet komt tot bloei.’ De metafoor van bloeien en vrucht dragen nemen we hier als uitgangspunt.

- Neem allemaal een wit vel papier en een stift, potlood of pen. Schets een boom met wortels, een stam, takken en vruchten. De boom staat symbool voor jouw leven, zoals in Psalm 1. (Het is minder zweverig dan je denkt... houd vol.)

3. STAM

De metafoer van de boom gaan we nu verder uitwerken door in te zoomen op de verschillende onderdelen. Die brengen we steeds in gesprek met de tekst uit de brief van Paulus aan de Kolossenzen. Die metafoer van de boom komt als zodanig niet voor in de brief, maar wat Paulus in de brief zegt kunnen we wel op dat beeld van de boom toepassen. We beginnen bij de stam. Van daar gaan we eerst omhoog naar de takken en de vruchten. Daarna gaan we naar beneden naar de wortels.

De stam is de kern van de boom. Het staat hier symbool voor de kern van wie we zijn, onze identiteit of eigenheid.

Wat maakt mij tot wie ik ben? Dat is een moeilijke vraag. Als we ons voorstellen zeggen we bijvoorbeeld: “Hoi, ik ben Inge, en ik doe geneeskunde”. We zeggen onze naam en *wat we doen*; onze studie of ons werk. Dat zegt iets over wie we zijn.

Maar we voelen wel aan: dat is niet onze identiteit. Ik ben veel méér dan wat ik doe. Veel mensen zijn daarom ook op zoek naar wie ze ‘echt’ zijn.

- Wat voor dingen zeggen iets over wie jij ‘echt’ bent? Neem 2 minuten om een aantal dingen bij de stam van je boom te schrijven. Deel het daarna in de groep.

De dingen die worden genoemd vallen waarschijnlijk in deze categorieën: waarden (wat ik belangrijk vind), normen (wat volgens mij wel of niet moet/mag), talenten (waar ik goed in ben), verlangens (wat ik graag wil). Dit zijn allemaal individuele zaken.

Daarnaast kun je ook denken aan meer collectieve zaken: wat voor gezin ik kom, waar ik ben geboren en opgegroeid, in wat voor land ik woon, wat voor vereniging ik zit, enz. Op die lijn (collectief) denkt Paulus meer, zie onder.

In het Westen denken we bij ‘mijn identiteit’ vaak snel aan wat *mij* uniek maakt ten opzichte van anderen. Identiteit is voor ons vaak sterk individueel. Wie ‘op zoek gaat naar zichzelf’ gaat meestal niet (zoals vroeger) zijn stamboom uitpluizen, maar gaat alleen naar Azië om te backpacken en mediteren. Het idee is: wie ik echt ben, weet ik ten diepste alleen zelf. Hoe anderen mij zien, is vaak een verdraaiing – een opgelegde identiteit.

- Ken je mensen die ‘op zoek zijn naar zichzelf’? Hoe doen ze dat?
- En jij zelf, ben jij daar mee bezig? Hoe dan?

Paulus beschrijft de identiteit van de christenen in Kolosse in heel andere termen. Hun identiteit is ten diepste *collectief*. Het belangrijkste onderdeel van wie ze zijn, is dat ze *ergens bij horen* en daarmee delen in de identiteit van die groep.

- We zijn het idee van een collectieve identiteit een beetje kwijtgeraakt. Toch kennen we het allemaal. Denk eens na: waar hoor jij bij? Bij welke groepen, familie, vereniging?
- In hoeverre zijn die groepen deel van je identiteit?

Paulus schrijft aan een groep christenen. Zij horen bij Christus (Kol. 1:2). Daarom delen ze in de identiteit van die groep. Als leden van die groep zijn ze ‘geheiligd’, ‘geroepen’ en ‘geliefd’ (Kol. 3:12). Dezelfde titels worden in het Nieuwe Testament gebruikt voor Jezus. Hij is door God uitgekozen (1 Pet. 2:4,6), hij is de heilige (Joh. 6:69, Hand. 4:27, 30) en de gene die boven allen geliefd is door de Vader (Mat. 3:17; Ef. 1:6).

Zoals je kunt antwoorden op de vraag wie je bent: ‘ik ben een echte De Vries’ of ‘ik ben een Nederlander’, zo leert Paulus christenen te antwoorden met: ‘ik hoor bij Jezus. Daarom ben ik geheiligd, geroepen, geliefd’.

- Wat betekenen deze woorden uit vers 12, ‘geheiligd’, ‘geroepen’ en ‘geliefd’?

Zie de aantekeningen bij het bijbelgedeelte (vers 12). Belangrijk om de betekenis van deze ‘titels’ te verhelderen samen! Hierin zit echt goed nieuws.

- Neem een moment om in stilte na te denken wat deze ‘titels’ voor jou betekenen. Je kunt dat doen door na te denken over de volgende zinnen:
 - “Ik ben niet wat ik presteer. Ik ben geliefd door God.”
 - “Mijn levensmissie hoef ik niet in mijzelf te ontdekken. God heeft mij uitgekozen voor een bijzondere taak.”
 - “Ik ben niet pas iemand als ik uitblink. Voor God ben ik bijzonder.”Als je wilt, schrijf dan die woorden ook bij je stam, misschien zelfs met hoofdletters: ‘geliefd’, ‘uitgekozen’, ‘geheiligd’.

Vraag mensen iets te delen van wat het met ze doet. Vinden ze dit mooi? Of moeilijk? Helpt het, of niet? Waarom wel, waarom niet?

4. TAKKEN

Van de stam komen we bij de **takken**. Die staan voor de verschillende activiteiten die je doet.

- Denk eens na welke activiteiten op dit moment in je leven veel aandacht vragen. Schrijf een aantal dingen bij de takken.

Het liefst willen we dat onze activiteiten een uitdrukking zijn van onze identiteit. Takken groeien immers uit de stam. We willen doen wat bij ons past, waarin we tot bloei komen, waarin we onszelf kunnen zijn. Als we allerlei dingen doen die niet bij ons passen, raken we vervreemd van onszelf.

Toch vinden we het vaak heel moeilijk om te kiezen. Want hoe weet ik wat er bij me past? Er valt zó veel te kiezen. Zo veel studies, zo veel baantjes, zo veel hobby's. Wat past er echt bij me? Steeds meer hebben we last van keuzestress.

- Welke keuzes sta jij voor op dit moment? Vind je het lastig om te kiezen?

Terug naar de Kolossenzenbrief. Paulus schrijft zijn brief aan huisvrouwen (v18; huismannen hadden ze nog niet), zakenmensen en ook slaven. Slaven waren de kansarmen van die tijd. Mensen zonder uitdagende baan, een zeer laag inkomen, weinig vrijheid. En tóch gaat hij er vanuit dat ze in hun activiteiten volledig hun identiteit tot uitdrukking kunnen brengen. Hij roept hen níét op een ander carrièrepad te kiezen dat beter bij ze past en hun kansarme bestaan te verlaten, maar hij zegt: 'Doe alles wat u zegt of doet in de naam van de Heer Jezus, terwijl u God, de Vader, dankt door hem.' (v17).

- Probeer de gedachtegang van Paulus te volgen. Hoe kan het dat hij een zinvol leven mogelijk acht voor slaven? Hoe kan het dat zelfs slaven niet vervreemd hoeven te zijn van wie ze zijn?
- Zou jij genoeg kunnen nemen met zo'n leven? Waarom wel/niet?

Wow! Voel je aan hoe radicaal dit is? Een zinvol leven heeft voor ons te maken met kansen om jezelf te ontplooiën, om succes te hebben in de wereld of iets wezenlijks bij te dragen. We willen trouw zijn aan onze 'identiteit' die voor ons gevoel bestaat uit onze unieke talenten, dromen, verlangens, etc. Waarschijnlijk zouden we slaven adviseren alles in het werk te stellen om vrij te komen en een betere weg te gaan. Als dat niet lukt, ben je eigenlijk verloren. Dan is je leven zinloos. Maar voor Paulus ligt dat dus heel anders.

Volgens Paulus ligt voor een christen zijn primaire identiteit 'in Christus'. Een christen is met Christus 'geliefd', 'uitgekozen', 'geheiligd'. En dié identiteit kun je 'uitleven' in alle omstandigheden – zelfs de kansarme omstandigheden van een slaaf. Met *die* identiteit geldt: hoe slecht de omstandigheden ook zijn, je kunt daarin 'helemaal jezelf zijn'. Zoals ook Christus zélf intens geleden heeft, al zijn werk afgebroken zag worden, door iedereen werd verstoten maar juist daarin 'zichzelf was' omdat hij daarin zijn roeping vervulde. (Hóe we trouw kunnen zijn aan die identiteit, daar komen we zo op.)

Christen zijn betekent: geloven dat je ten diepste bent wie je bent omdat je bij de gemeenschap van Jezus hoort. Daarin ben je geliefd, gekozen en geheiligd.

Ook als je denkt vanuit deze groepsidentiteit in Christus, zul je gewoon keuzes moeten maken voor je studie, werk, hobby's, enz. Maar op die keuzes komt wel veel minder druk te liggen. Want het belangrijkste is niet *wat* je doet, maar veel meer *hoe* je het doet. Of je nu geneeskunde studeert of economie, of zelfs je studie niet af kunt maken – in al die situaties blijf je gewoon 'wie je bent' *in Christus*.

- Stel dat jij faalt in je dromen. Raakt dat dan je identiteit?

Zo'n identiteit wordt pas concreet als je het *ervaart* in een concrete christelijke gemeenschap, zoals een kerk of een studentenvereniging.

- Hoe zou je elkaar kunnen helpen om in de vereniging die identiteit 'in Christus' te *ervaren*?

5. VRUCHTEN

De **vruchten** van de boom staan voor het resultaat van je werk. Het is dat wat jij toevoegt aan de wereld, dat waar je anderen blij mee maakt of verder mee helpt.

- Neem 1 minuut. Bedenk voor jezelf: welke ‘vruchten’ droom ik van? Wat wil ik graag bereiken in je leven?

Dit hoeft niet te worden besproken. Na de minuut gewoon verder lezen.

Jij bent jong en hopelijk heb je nog een lang leven voor je. Maar stel dat je toch éven vanuit het perspectief van je dood naar je leven kijkt...

- Neem 10 minuten om je eigen begrafenispeech te schrijven. Kies iemand die je lief is en schrijf vanuit zijn of haar perspectief de speech die je **hóópt** dat hij of zij zou houden als je later overlijdt. Ga er vanuit dat je eerst nog een lange tijd zult leven. De speech blikt dus terug op jouw hele leven dat (hopelijk) nu nog grotendeels voor je ligt.

Dit is een heftige opdracht. Het kan erg confronterend zijn om zo aan het denken gezet te worden over je eigen sterfelijkheid. Zeker als iemand recent een overlijden van een geliefde heeft meegemaakt, kan de oefening emotioneel zijn. Houd goed in de gaten of iedereen de oefening ‘aan kan’.

De oefening kan erg helpen omdat het dingen op scherp zet. Het tilt je even boven je dagelijkse beslommingen uit en bepaalt je bij wat je eigenlijk *echt* belangrijk vindt (of zou moeten vinden). Let op dat mensen niet beschrijven wat ze *denken* dat mensen zullen zeggen, maar wat ze *hopen* dat mensen zullen zeggen.

10 minuten is te kort om een hele speech te schrijven, maar dat geeft niet: het is lang genoeg om de gedachten op gang te brengen.

- Als je denkt dat er voldoende vertrouwen in de kring is, stel dan voor om wat je hebt opgeschreven aan elkaar voor te lezen.

Wat voor dingen hoop je dat mensen op je begrafenis over jou zeggen? Grote kans dat je vooral hoopt dat ze iets zeggen over jou *als persoon*. Dat je een goed mens was, lief voor wie je lief waren, enz. Of je grootste prestaties hebt geleverd is minder belangrijk.

Prestaties lijken Paulus ook niet primair te interesseren. Het lijkt erop dat volgens hem niet belangrijk is wat je hebt *bereikt*, maar wie je bent *geworden*. Niet *wat* je hebt gedaan, maar *hoe* je het hebt gedaan. Niet wie je hebt gekend, maar hoe ze *jou* hebben gekend. Hij moedigt mensen niet aan iets te bereiken in het leven. In plaats daarvan moedigt hij aan tot het ontwikkelen van een aantal karaktereigenschappen: medeleven, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld.

- Aan wie denk je dan? Ken je iemand die uitblinkt - niet in zijn/haar prestaties - maar in deze karaktereigenschappen? Is hij/zij een voorbeeld voor je? Waarom?

Dat is wat Paulus noemt 'alles doen in de naam van Jezus' (v17). Dat is zoiets als zijn manier van doen, zijn karakter, overnemen in hoe je zelf dingen doet. Op die manier ben je als het ware zijn vertegenwoordiger of ambassadeur in deze wereld.

Zie ook de aantekeningen bij het bijbelgedeelte.

Die eigenschappen wringen behoorlijk met onze cultuur. (Ook met zijn eigen cultuur overigens. Griekse of Romeinse filosofen zouden deze eigenschappen nooit aanbevelen. Zo'n nederige houding werd gezien als een 'slavenmentaliteit'.) We moedigen elkaar eerder aan tot assertiviteit, zelfvertrouwen, presteren en concurreren. Dát zijn eigenschappen die helpen om resultaten te boeken.

- Kijk eens naar de 'takken' in jouw leven. Wat betekent het om die activiteiten te doen 'in de naam van de Heer Jezus'? Zou je dat willen?

6. WORTELS

Tot slot komen we bij de **wortels**. Uit de wortels haalt de boom zijn energie. Waar haal jij de motivatie vandaan om te doen wat je doet? Daar liggen je wortels.

- Wat motiveert jou in je activiteiten? Schrijf een aantal sleutelwoorden bij de wortels. (Het gaat hier dus *niet* om zaken waar je energie van krijgt, zoals sporten of een boek lezen. Dat heb je nodig om weer energie te krijgen. Maar dat is iets anders dan *je motivatie* om bijvoorbeeld je studie te doen.)

Vaak worden we gemotiveerd door iets dat *voor* ons ligt. Een beloning. Paulus zet in dit gedeelte twee 'beloningen' tegenover elkaar: waardering van mensen en waardering van God (v22-24).

- Is de waardering van God op een andere manier te verkrijgen dan de waardering van mensen?

God houdt onvoorwaardelijk van ons. Maar hij draagt ons op de weg van Christus te gaan, en alleen op die weg vinden we zijn vaderlijke goedkeuring. Dat betekent: via de weg van medeleven, vriendelijkheid, nederigheid, zachtmoedigheid en geduld. Het kán zijn dat we via die weg ook waardering krijgen van mensen, maar vaak is dit niet het geval. Waardering van mensen oogsten we eerder als we assertief zijn, vol zelfvertrouwen onszelf presenteren en onze concurrenten verdringen.

- Zijn er situaties in jouw activiteiten waarin je moet kiezen?

Paulus voorziet voor zijn lezers allerlei gevaren als ze meer gericht zijn op de waardering van mensen dan op de waardering van God:

- Ze kunnen onoprecht worden (Kol. 3:22).
- Ze kunnen onrechtvaardig worden (Kol. 3:25).
- Hun handelen kan ten koste gaan van wie zwakker is. Mensen die zwakker zijn, en van wie ze de goedkeuring wel kunnen missen kunnen de dupe worden. Mannen worden bitter naar hun vrouw (Kol. 3:19), vaders vitten op hun kinderen (Kol. 3:20), meesters geven slaven niet waar ze recht op hebben (Kol. 4:1).

Jezus moedigt mensen ook aan zich te richten op Góds waardering. Om zó te leven dat God over ons leven zal zeggen: “Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar. Omdat je betrouwbaar bent gebleken in het beheer van een klein bedrag, zal ik je over veel meer aanstellen. Wees welkom bij het feestmaal van je heer.” (Mat. 25:21)

Jezus zelf heeft een opvallend grote vrijheid van de goed- of afkeuring van mensen. Van hem zeggen mensen: ‘Meester, we weten dat u oprecht bent en dat u zich aan niemand iets gelegen laat liggen. U kijkt niemand naar de ogen, maar geeft in alle oprechtheid onderricht over de weg van God.’ (Mar. 12:14) Ook Paulus lijkt erg vrij te zijn van wat mensen van hem vinden. Hij schrijft: ‘hoe u of een menselijke instelling over mij oordeelt interesseert me niet, en hoe ik over mezelf oordeel telt evenmin. (...) Het is de Heer die over mij oordeelt.’ (1 Kor. 4:3).

- Wat zou het voor jou voor verschil maken als je meer vrij komt van de waardering van mensen, door een besef van de goedkeuring van God?
- Hoe zou je concreet de vaderlijke waardering van God een grotere plaats kunnen geven in je leven?

Behalve door dingen in de toekomst, kunnen we ook gemotiveerd zijn door dingen in het heden over verleden. Bijvoorbeeld als we worden gedreven door vreugde of liefde. Drie keer in het gedeelte komt het begrip *dankbaarheid* terug (v15, 16 [zie HSV], 17), als een soort refrein. Dankbaarheid helpt om gericht te zijn op al het goede dat we hebben. Die gerichtheid van dankbaarheid geeft heel veel energie.

- Herken je dat, dat je van dankbaarheid energie krijgt? Hoe werkt dat?

Denk aan het volgende: dankbaarheid richt je aandacht op wat goed is. Het geeft rust omdat je niet gericht bent om wat er anders of beter moet, maar juist gericht bent op wat al goed *is*. Het geeft een gevoel van 'gevuld' of 'vervuld' zijn. Het zet je zodoende bijna als vanzelf in beweging om bij te dragen aan wat goed is, of iets terug te doen voor wat je hebt ontvangen.

- Waar ben jij dankbaar voor? Denk breed: dingen in je eigen leven en om je heen. Van gezondheid tot talenten. Van zonneshijnt tot wetenschap. Neem 2 minuten en schrijf die dingen op bij de wortels. Deel het dan in de groep.
- Wat zou je kunnen doen om dankbaarheid een vaste plek te geven in je leven? Kun je iets bedenken waardoor elke dag een 'refrein' van dankbaarheid krijgt?

Daag elkaar uit om dit de komende weken te gaan oefenen. Spreek af wat je gaat doen en wanneer je elkaar daaraan herinnert.

AFSLUITEN MET GEBED

Sluit af door samen te bidden en te danken. Een passende vorm van gebed is de volgende:

- Spreek af dat iedereen bidt voor degene links van hem/haar. Je bidt omstebeurt, met de klok mee.
- Vraag elk kringlid voor het gebed één punt van dank en één punt van gebed te noemen. Leg eerst de werkvorm uit, dan weet iedereen van wie hij/zij de gebedspunten moet onthouden.
- Begin het gebed door te **luisteren naar Psalm 1**, bijvoorbeeld zoals vertolkt door *Psalmen voor Nu*. [Spotify](#) of [YouTube](#).
- Na de psalm begin je als kringleider het gebed.

Zo'n kringgebed kan spannend zijn. Het is niet erg als mensen het spannend vinden. Samen bidden moet je leren. Schat zelf in of de kring hier aan toe is. Uiteraard moet er de vrijheid zijn voor mensen om over te slaan.

Mochten er één of twee mensen zijn die niet mee willen doen (omdat ze niet durven, of bijv. gasten), vraag dan of ze het wel fijn vinden als er vóór hen wordt gebeden. De gene voor hem/haar bidt dan voor twee mensen.